

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2016-2017

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Klára Veselá

Organizace integrovaného záchranného systému v České republice

Praha 2017

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jiří Víšek

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2016-2017

BACHELOR THESIS

Klára Veselá

**The organisation of an integrated rescue system in the
Czech Republic**

Prague 2017

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Jiří Víšek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autorky

Poděkování

Děkuji tímto vedoucímu práce Mgr. Jiřímu Víškovi za vedení a nezištnou pomoc při tvoření mé bakalářské práce a za poskytnutí informací pro její zdárné dokončení.

Anotace

Bakalářská práce představuje organizaci jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a dále pak místo v integrovaném záchranném systému dalších složek a správních orgánů, které v rámci krizových situací a krizového řízení do integrovaného záchranného systému rovněž patří. Současně představuje jejich povinnosti a úkoly, které v mimořádných událostech a krizových situacích plní. Bakalářská práce integrovaný záchranný systém představuje jako neopomenutelnou součást orgánů, které zajišťují vnitřní bezpečnost České republiky.

Klíčová slova

Hasičský záchranný sbor, integrovaný záchranný systém, koordinace, krizové řízení, mimořádná situace, organizace, Policie České republiky, Zdravotnická záchranná služba

Annotation

Bachelor thesis represents the Organization of individual components of the integrated rescue system and then place in the integrated rescue system and other components of the administrative authorities, which in the context of crisis and crisis management in the integrated rescue system also belongs. At the same time represents their obligations and tasks in emergency and crisis situations. Bachelor thesis of integrated rescue system as a fundamental part of the authorities responsible for the internal security of the Czech Republic.

Keywords

An extraordinary event, Crisis management, Fire brigade, Integrated rescue system, Medical rescue service, organization, Police of the Czech Republic

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 VZNIK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU V ČR.....	11
1.1 Právní předpisy z oblasti IZS	11
2 JEDNOTLIVÉ SLOŽKY IZS	13
2.1 Hasičský záchranný sbor České republiky	14
2.1.1 Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky	15
2.1.2 Hasičský záchranný sbor kraje.....	16
2.1.3 Záchranný útvar hasičského záchranného sboru ČR	17
2.1.4 Škola hasičského záchranného sboru ČR.....	18
2.1.5 Ředitelství kraje na úseku IZS	18
2.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje	19
2.3 Policie České republiky	20
2.4 Zdravotnická záchranná služba.....	21
3 OSTATNÍ SLOŽKY IZS	24
3.1 Armáda České republiky	24
3.2 Obecní policie	25
3.3 Havarijní, odborné, pohotovostní a jiné služby	26
3.4 Neziskové organizace	26
4 POSTAVENÍ A ÚKOLY SPRÁVNÍCH ÚŘADŮ V IZS.....	27
4.1 Ministerstvo vnitra České republiky	27
4.2 Ministerstvo zdravotnictví České republiky	28
4.3 Ministerstvo dopravy a spojů České republiky.....	28
4.4 Orgány kraje, obce s rozšířenou působností a obce.....	28
4.4.1 Orgány kraje.....	28
4.4.2 Obec s rozšířenou působností	30
4.4.3 Orgány obce	30
5 OCHRANA OBYVATELSTVA A BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY Z ROKU 2015	32
5.1 Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2015	34

6	ORGANIZACE ZÁCHRANNÝCH A LIKVIDAČNÍCH PRACÍ NA MÍSTĚ ZÁSAHU	36
6.1	Komunikace složek IZS	37
7	ZÁSADY KOORDINACE SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU ..	39
7.1	Jednotlivé úrovně koordinace složek při společném zásahu	40
7.1.1	Koordinace složek na taktické úrovni	41
7.1.2	Organizace členění místa zásahu	42
7.1.3	Koordinace složek s operační úrovní	43
7.1.4	Koordinace složek na strategické úrovni	44
7.1.5	Zásady spolupráce operačních středisek základních složek izs	44
7.2	Dokumentace IZS, způsob jejího zpracování, stupně poplachu IZS	45
7.2.1	Dokumentace složek IZS	45
7.2.2	Havarijní plán kraje.....	46
7.2.3	Dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích	46
7.2.4	Dokumentace o společných školeních, instruktážích a o cvičení složek IZS	47
7.2.5	Územně příslušný poplachový plán IZS	48
7.3	Stupně poplachu IZS.....	48
8	ORGANIZACE SLOŽEK ISZ POVODNĚ 2013	52
9	ANALÝZA FUNGOVÁNÍ IZS A ZVÁŽENÍ ÚPRAV DE LEGE FERENDA	55
	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	60
	SEZNAM ZKRATEK	62

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je organizace integrovaného záchranného systému v rámci České republiky, kdy se práce zabývá zejména jeho samotnou organizací, tedy rozdělení úkolů, povinností a činností jednotlivých členů integrovaného záchranného systému.

Člověk v rámci ochrany života a zdraví bojuje již od nepaměti s nástrahami samotného života vlastními zbraněmi. Každý jednotlivý stát světa má svůj vlastní systém, jak bojovat např. s živelnými pohromami, leteckými haváriemi či jen obyčejnými hromadnými nehodami. V rámci České republiky vznikl z důvodu ochrany obyvatelstva v jednotlivých krizových situacích integrovaný záchranný systém České republiky.

Tento systém je tvořen zejména základními bezpečnostními složkami státu, jako je Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky a Zdravotnická záchranná služba. Tyto základní složky nejsou jedinými členy integrovaného záchranného systému, ale těmi nejdůležitějšími a nejvyužívanějšími, neboť pracují v tzv. první linii a jejich účast na jednotlivých situacích je neopomenutelná a potřebná.

Bakalářská práce tedy rozebírá zejména organizaci uvedených základních členů tohoto systému, ale svou část věnuje samozřejmě i ostatním členům systému, jako jsou ministerstva a jednotlivé obce s rozšířenou působností a dalších členů integrovaného záchranného systému, jako je Armáda České republiky, Obecní policie a Městská policie, havarijní služby nebo např. neziskové organizace. V práci jsou uvedeny právní normy, které upravují fungování jednotlivých složek integrovaného záchranného systému, kdy právní úprava uvedených právních norem vychází ze stavu k 1. 2. 2017.

V práci je rovněž možné vidět, jak probíhá spolupráce složek Integrovaného záchranného systému na místě zásahu a při likvidaci mimořádných událostí.

Práce dále rozebírá konkrétní mimořádnou událost, kterou byly povodně 2013 na území města Kralupy nad Vltavou, kde je rozebrána samotná organizace integrovaného záchranného systému i komunikace, která v rámci mimořádné události v místě situace probíhá.

V závěrečné části bakalářské práce, je poté provedena analýza fungování integrovaného záchranného systému České republiky a nastíněny možnosti legislativních úprav v rámci systému.

Cílem práce je zejména detailně představit jednotlivé složky integrovaného záchranného systému, jejich činnosti a povinnosti a dále provést analýzu fungování samotného integrovaného záchranného systému a vyjádření možnosti legislativních úprav v rámci tohoto systému.

1 VZNIK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU V ČR

Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) vznikl z důvodu, že v rámci ochrany obyvatelstva bylo třeba zajistit, aby mohly být efektivně řešeny mimořádné události, jako jsou např. povodně, hromadné dopravní nehody, letecká neštěstí nebo třeba v současnosti často zmiňované teroristické útoky. Toto sjednocení složek IZS pro řešení takových situací bylo vyřešeno zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů, kdy se tento rozumí jako koordinovaný postup těchto složek při přípravě na mimořádné události a při řešení a provádění záchranných a likvidačních prací. Postup, který byl zákonem stanoven a vytvořen měl zajistit efektivní řešení krizových situací (dále jen „KS“), kdy je třeba společná organizace a komunikace všech záchranných složek. Na základě těchto úvah v roce 2001 vznikl Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“).¹

V rámci vzniku IZS byly značnou měrou rozšířeny jednotlivé úkoly a povinnosti HZS. V minulosti byly jednotky požární ochrany určeny zejména k plnění úkolů a povinností na úseku požární ochrany, tedy zejména pro hašení požárů a prací spojených s požáry. Z důvodu potřeby poskytování pomoci v rámci mimořádných událostí, záchranných a likvidačních prací, byly rozšířeny jednotlivé úkoly a povinnosti HZS a to zejména v případě ochrany obyvatelstva, IZS nebo krizového řízení. Tedy společně s novým označením jednotek, jako Hasičský záchranný sbor se HZS současně začal podílet na ochraně a bezpečnosti České republiky. V současné době tedy značnou měrou přispívá zejména při dopravních nehodách, velkých haváriích, v případě potřeby řízení dopravy, pomoci při evakuaci osob, při potřebné likvidaci většího počtu zvířat.

1.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY Z OBLASTI IZS

Nejvýznamnějším a nejdůležitějším legislativně upravujícím podkladem IZS je zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů. Mezi další právní předpisy, které legislativně upravují další fungování IZS patří:

¹ Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 374/2011 Sb., o Zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS;
- vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru;
- vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

2 JEDNOTLIVÉ SLOŽKY IZS

Integrovaný záchranný systém v České republice se skládá ze základní a ostatních složek. Mezi základní složky patří ty, které zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem rozmisťují své síly a prostředky po celém území České republiky.

Mezi základní složky patří:

- Hasičský záchranný sbor České republiky;
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí území kraje;
- Policie České republiky;
- Zdravotnická záchranná služba.²

Mezi ostatní složky patří:

- ozbrojené síly (Armáda ČR, vojenská kancelář prezidenta republiky, hradní stráž);
- ostatní ozbrojené bezpečnostní a záchranné sbory (vězeňská služba, obecní policie);
- orgány ochrany veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví ČR, krajské hygienické stanice);
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (odtahové služby),
- neziskové organizace (Český červený kříž);
- sdružení občanů, která lze využít k záchranným pracím;
- odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic pro poskytování specializované péče obyvatelstvu se stávají ostatními složkami IZS v době krizových situací.³

V době krizových stavů se stávají ostatními složkami IZS také poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem. Pokud poskytovatelé zdravotních služeb

² § 3 a § 4 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³ Tamtéž § 4.

uzavřou s místně příslušným poskytovatelem ZZS nebo krajským úřadem dohodu o plánované pomoci na vyžádání, začlení je HZS kraje do poplachového plánu IZS kraje a stanou se ostatními složkami IZS i pro období mimo KS.⁴

2.1 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

Je to jednotný záchranný sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi (dále jen „MU“) a krizovými situacemi (dále jen „KS“). HZS se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky (dále jen „ČR“) plněním organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, IZS, krizového řízení (dále jen „KŘ“) a dalších úkolů v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem a jinými právními předpisy.

HZS plní mimořádné úkoly, jejichž splnění je nezbytné v zájmu ochrany života nebo zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířat nebo majetku, pokud:

- toto plnění nenáleží jinému orgánu veřejné správy nebo plnění takového úkolu orgánem veřejné správy není za daných podmínek možné a tento orgán o takové plnění požádá;
- je k plnění takového úkolu způsobilý;
- takovým plněním není ohrožena jeho činnost;
- hrozí nebezpečí z prodlení.

Pro účely plnění konkrétního mimořádného úkolu může vláda na návrh ministra vnitra ČR vyčlenit prostředky ze státního rozpočtu.⁵

Při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi

⁴ § 4 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, *o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů

⁵ § 1 - § 3 Zákon č. 320/2015 Sb., ze dne 11. listopadu 2015, *o hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů.

a zahraničními subjekty. Předmětem spolupráce je zejména stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při mimořádných událostech.⁶

Hasičský záchranný sbor České republiky tvoří:

- Generální ředitelství HZS ČR,
- Hasičské záchranné sbory krajů,
- záchranný útvar HZS ČR,
- škola HZS ČR.⁷

Sídlo kraje je zároveň sídlem HZS kraje. Výjimkou je HZS Středočeského kraje, jehož sídlem je Kladno.

Úkoly HZS plní příslušníci HZS ČR ve služebním poměru a občanští zaměstnanci HZS v pracovním poměru. Celkové početní stavy příslušníků a občanských zaměstnanců stanoví vláda.⁸

2.1.1 GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY

Generální ředitelství HZS je součástí Ministerstva vnitra ČR. V čele generálního ředitelství HZS stojí generální ředitel hasičského záchranného sboru. Plní úkoly Ministerstva vnitra ČR na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, IZS nebo na úseku KŘ, s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Generální ředitelství HZS je nadřízeným správním orgánem ve věcech, ve kterých rozhoduje HZS kraje, záchranný útvar nebo škola. Řídí hasičské záchranné sbory krajů, záchranný útvar a školu. Ministerstvo vnitra ČR zřizuje operační a informační středisko, které plní úkoly operačního a informačního střediska IZS a další úkoly, stanoví-li tak jiný právní předpis. Toto operační a informační středisko je organizační částí hasičského záchranného sboru. Ministerstvo vnitra ČR zřizuje

⁶ Šenovský, M. a Z. Hanuška. *Organizace požární ochrany a IZS*. 3. vyd. Ostrava, 2006. str. 3. ISBN 80-86634-03-5

⁷ § 1 - § 5 Zákon č. 320/2015 Sb., ze dne 11. listopadu 2015, o hasičském záchranném sboru České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁸ Šenovský, M. a Z. Hanuška. *Organizace požární ochrany a IZS*. 3. vyd. Ostrava, 2006. str. 4. ISBN 80-86634-03-5.

Hasičský útvar ochrany Pražského hradu, který je organizační částí hasičského záchranného sboru a koordinuje činnosti HZS a spolupráci s dalšími orgány veřejné správy nebo dalšími osobami v zájmu zajištění ochrany Pražského hradu. Ministerstvo vnitra ČR může zřídit a provozovat pro plnění úkolů HZS vzdělávací, technická nebo jiná účelová zařízení, tato zařízení jsou organizační částí HZS.⁹

Generální ředitelství HZS ČR plní zejména následující úkoly:

- schvaluje koncepci organizace a rozvoje požární ochrany;
- předkládá Ministerstvu financí ČR návrh rozpočtu HZS a návrh na poskytnutí dotací občanským sdružením;
- předkládá Ministerstvu financí ČR návrh účelové dotace pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí;
- zabezpečuje ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR uvolňování finančních prostředků ze státního rozpočtu na investiční dotace na pořízení a obnovu požární techniky obce, jejichž jednotky požární ochrany jsou určeny požárním poplachovým plánem kraje k zásahům mimo svůj územní obvod;
- řídí výkon státní správy;
- vykonává státní požární dozor a je dotčeným orgánem státní správy na úseku požární ochrany
- kontroluje plnění úkolů, které tento zákon ukládá HZS krajů;
- zabezpečuje výzkum a vývoj;
- zabezpečuje provádění požárně technických expertíz
- zajišťuje mezinárodní spolupráci HZS.¹⁰

2.1.2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE

Hasičský záchranný sbor kraje je organizační složkou státu a účetní jednotkou, jeho příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. Územní obvod HZS kraje je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku, v němž má HZS kraje sídlo. V čele HZS kraje stojí ředitel. HZS kraje je správním úřadem

⁹ § 6 Zákon č. 320/2015 Sb., ze dne 11. listopadu 2015, *o hasičském záchranném sboru České republiky*, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ Šenovský, M. a Z. Hanuška. *Organizace požární ochrany a IZS*. 3. vyd. Ostrava, 2006. str. 4-5. ISBN 80-86634-03-5.

s působností a územním obvodu příslušného vyššího územního samosprávného celku pro výkon státní správy ve věcech:

- požární ochrany;
- ochrany obyvatelstva;
- civilního nouzového plánování;
- IZS;
- krizového řízení s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.

HZS kraje zřizuje operační a informační středisko, které plní úkoly operačního a informačního střediska IZS a další úkoly, stanoví-li tak jiný právní předpis. Operační a informační středisko je pracovištěm pro příjem volání na jednotné evropské číslo tísňového volání (112) a národní číslo tísňového volání stanovené v číslovacím plánu podle zákona o elektronických komunikacích. HZS kraje může zřídit a provozovat pro plnění úkolů HZS vzdělávací, technická nebo jiná účelová zařízení, tato zařízení jsou organizační částí HZS kraje.¹¹

2.1.3 ZÁCHRANNÝ ÚTVAR HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR

Je organizační složkou státu a účetní jednotkou, jeho příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. V čele záchranného útvaru stojí velitel útvaru.

Záchranný útvar HZS ČR plní:

- úkoly jednotky požární ochrany při řešení mimořádné události nebo KS;
- úkoly při obnově území postiženého mimořádnou událostí nebo krizovou situací, rozhodne-li tak generální ředitelství;
- plní úlohu vzdělávacího zařízení;
- provádí odbornou přípravu podle zákona o požární ochraně a výuku a výcvik k získání řidičského oprávnění pro potřeby složek IZS a ke zdokonalování odborné způsobilosti řidičů, kteří plní úkoly v rámci IZS.¹²

¹¹ § 7 Zákon č. 320/2015 Sb., ze dne 11. listopadu 2015, *o hasičském záchranném sboru České republiky*, ve znění pozdějších předpisů

¹² Tamtéž § 8.

2.1.4 ŠKOLA HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR

Škola je organizační složkou státu a účetní jednotkou, její příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. V čele školy stojí ředitel. Škola poskytuje vzdělání v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, IZS a KŘ za podmínek stanovených školským zákonem a prování odbornou přípravu podle zákona o požární ochraně.¹³

2.1.5 ŘEDITELSTVÍ KRAJE NA ÚSEKU IZS

Ředitelství kraje na úseku IZS zejména:

- zabezpečuje plnění úkolů operačních a informačních středisek IZS;
- organizuje součinnost mezi obecními úřady obcí s rozšířenou působností a dalšími správními úřady a obcemi v kraji při zpracování poplachového plánu IZS, zajišťuje havarijní připravenost a ověřuje ji prověřovacími a taktickými cvičeními;
- usměrňuje IZS na úrovni kraje;
- spolupracuje při zpracování a aktualizaci povodňového plánu uceleného povodí podle zvláštního právního předpis;
- uzavírá dohody s příslušným územním celkem sousedního státu, pokud mezinárodní smlouva nestanoví jinak;
- řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí a služeb IZS;
- provádí kontrolu a koordinaci poplachových plánů IZS a zpracovává poplachový plán IZS kraje;
- koordinuje záchranné likvidační práce a plní úkoly při provádění záchranných a likvidačních prací stanovených Ministerstvem vnitra ČR (dále jen „MV“) a krajským úřadem;
- organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a pro přípravu složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost, kdy k tomuto účelu zřizuje vzdělávací zařízení.¹⁴

¹³ § 9 Zákon č. 320/2015 Sb., ze dne 11. listopadu 2015, o hasičském záchranném sboru České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ Šenovský, M. a Z. Hanuška. *Organizace požární ochrany a IZS*. 3. vyd. Ostrava, 2006. str. 10. ISBN 80-86634-03-5.

2.2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY ZAŘAZENÉ DO PLOŠNÉHO POKRYTÍ KRAJE

Jednotkami požární ochrany jsou:

- jednotka HZS zřízená jako jednotka HZS kraje, jednotka generálního ředitelství nebo jednotka záchranného útvaru HZS, která je složena z příslušníků HZS určených k výkonu služby na stanicích HZS,
- jednotka HZS podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání,
- jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání;
- jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako zaměstnání.

Vnitřní organizace a vybavení jednotek požární ochrany včetně dislokace jednotlivých druhů a kategorií jednotek požární ochrany musí být volena tak, aby území obce bylo podle stupně nebezpečí zabezpečeno požadovaným množstvím sil a prostředků při splnění požadované doby jejich dojezdu na místo zásahu podle základní tabulky plošného pokrytí. Jednotky požární ochrany používají jednotné barevné označení vozidel, lodí a letadel.¹⁵

Z hlediska vnitřní organizace tvoří jednotky požární ochrany skupiny, družstva, čety a odřady. Základní organizační jednotkou je družstvo. Družstvo se skládá z velitele a dalších pěti osob. Družstvo o sníženém počtu se skládá z velitele a dalších tří osob. Skupinu tvoří vedoucí skupiny a nejméně 1 hasič. Četa se skládá z velitele čety a dvou a více družstev. Odřad se skládá z velitele odřadu, dále z čet, družstev nebo skupin jednoho nebo několika druhů jednotek. Jednotky hasičského záchranného sboru kraje jsou na území kraje dislokovány na centrálních stanicích územních odborů a jejich

¹⁵ § 65 Zákon č. 133/1985 Sb., ze dne 17. prosince 1985, o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

pobočných stanicích. Rozmístění stanic, vnitřní organizace početní stav a předurčenost jednotek pro záchranné práce určuje generální ředitelství HZS.¹⁶

Dislokace jednotek požární ochrany musí být volena tak, aby objekty nebo katastrální území obce, byly podle stupně nebezpečí zabezpečeny požadovaným množstvím sil a prostředků a abych byla splněna požadovaná doba jejich dojezdu na místo zásahu podle základní tabulky plošného pokrytí území kraje. Zařazení jednotek požární ochrany do kategorií určuje HZS kraje.¹⁷

2.3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Policie České republiky (dále jen „PČR“) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, sloužící veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Její fungování, povinnosti a úkoly jsou zakotveny v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. PČR je podřízena MV ČR, které vytváří podmínky pro fungování policie. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministru.¹⁸

PČR tvoří útvary, jimiž jsou:

- Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem;
- útvary s celostátní působností;
- krajská ředitelství policie;
- útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

¹⁶ Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 247/2001 Sb. ze dne 22. června 2001, *o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany*

¹⁷ Šenovský, M. a Z. Hanuška. *Organizace požární ochrany a IZS*. 3. vyd. Ostrava, 2006. str. 23. ISBN 80-86634-03-5

¹⁸ § 1 a § 5 Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17. července 2008, *o Policii České republiky*, ve znění pozdějších předpisů.

Policejní prezidium a útvary s celostátní působností se při nakládání s majetkem České republiky a v právních vztazích za součást organizačních složek a účetní jednotky ministerstvo.¹⁹

Krajské ředitelství policie je organizační složkou státu a účetní jednotkou, jehož příjmy a výdaje jsou rozpočtové kapitoly ministerstva. V čele krajského ředitelství je krajský ředitel, který je také vedoucím organizační složky státu. Útvary zřízené v rámci jeho působnosti jsou vnitřními organizačními jednotkami krajského ředitelství. V policii je zřízeno 14 krajských ředitelství, které jsou dále členěny na územní odbory a ty poté na jednotlivá obvodní či místní oddělení.²⁰

V rámci IZS při řešení KS a MU a přípravě na ně policie jako základní složka IZS vykonává v místě provádění záchranných a likvidačních prací úkoly, jež jsou jí stanoveny podle zákona č. 283/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Policista nebo útvar policie se podílejí na provádění záchranných a likvidačních prací včetně letecké podpory IZS a letecké podpory v KS v případě že:

- jsou k tomuto vycvičení a vybavení;
- je-li to nezbytné pro záchranu života, zdraví nebo majetku;
- jsou-li k tomuto určení policejním prezidentem.²¹

2.4 ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

Zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“) je zdravotní službou, v jejímž rámci je na základě tísňové výzvy, není-li dále stanoveno jinak, poskytována zejména přednemocniční neodkladná péče osobám se závažným postižením zdraví nebo v přímém ohrožení života. Součástí ZZS jsou další činnosti stanovené zákonem.

¹⁹ § 6 a § 7 Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ Tamtéž § 8

²¹ Tamtéž § 20.

Zákonem upravujícím činnost ZZS je zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů.²²

ZZS zahrnuje tyto činnosti:

- nepřetržitý kvalifikovaný bezodkladný příjem volání na národní číslo tísňového volání 155 a výzev předaných operačním střediskem jiné základní složky IZS operátorem zdravotnického operačního střediska nebo pomocného operačního střediska;
- vyhodnocování stupně naléhavosti tísňového volání, rozhodování o nejvhodnějším okamžikem řešení tísňové výzvy podle zdravotního stavu pacienta, rozhodování o vyslání výjezdové skupiny, rozhodování o přesměrování výjezdové skupiny a operační řízení výjezdových skupin;
- řízení a organizaci přednemocniční neodkladné péče na místě události a spolupráci s velitelem zásahu složek IZS;
- spolupráci s cílovým poskytovatelem akutní lůžkové péče;
- poskytování instrukcí k zajištění první pomoci prostřednictvím sítě elektronických komunikací v případě, že je nezbytné poskytnout první pomoc do příjezdu výjezdové skupiny na místo události;
- vyšetření pacienta a poskytnutí zdravotní péče, včetně případných neodkladných výkonů k záchraně života, provedené na místě události, které směřují k obnovení nebo stabilizaci základních životních funkcí pacienta;
- soustavnou zdravotní péči a nepřetržité sledování ukazatelů základních životních funkcí pacienta během jeho přepravy k cílovému poskytovateli akutní lůžkové péče, a to do okamžiku osobního předání pacienta zdravotnickému pracovníkovi cílového poskytovatele akutní lůžkové péče;
- přepravu pacienta letadlem mezi poskytovateli akutní lůžkové péče za podmínek soustavného poskytování neodkladné péče během přepravy, hrozí-li nebezpečí z prodlení a nelze-li přepravu zajistit jinak;
- přepravu tkání a orgánů k transplantaci letadlem, hrozí-li nebezpečí z prodlení a nelze-li přepravu zajistit jinak;

²² § 2 Zákon č. 374/2011 Sb., ze dne 6. listopadu 2011, o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů.

- třídění osob postižených na zdraví podle odborných hledisek urgentní medicíny při hromadném postižení osob v důsledku mimořádných událostí nebo krizových situací.²³

²³ § 4 Zákon č. 374/2011 Sb., ze dne 6. listopadu 2011, o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů.

3 OSTATNÍ SLOŽKY IZS

Mezi ostatní složky IZS patří zejména:

- síly a prostředky Armády České republiky;
- Obecní policie;
- havarijní, odborné, pohotovostní a jiné služby;
- neziskové organizace.

3.1 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil ČR. Jejím hlavním úkolem je ochrana území ČR. Armádu lze pro potřeby IZS využít v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kdy je možné využít síly a prostředky Armády ČR pro:

- záchranné práce při pohromách nebo při jiných závažných situacích;
- leteckému monitorování pohromy a monitorování radiální a chemické situace;
- odstraňování jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky;
- zabezpečení letecké služby a pátrání a záchrany;
- zabezpečení letecké přepravy humanitární a zdravotnické pomoci.

Použití Armády ČR k záchranným pracím a k likvidaci následků pohromy je dočasné organizované nasazení vojenských útvarů a vojenských zařízení s potřebným vojenským materiálem pod velením příslušného velitele nebo náčelníka, k němuž dochází, pokud příslušné správní úřady, orgány územní samosprávy nebo požární ochrana nemohou zajistit záchranné práce nebo likvidaci následků pohromy vlastními silami.²⁴

Je-li ohrožena podstatná část území ČR, rozhoduje o použití armády k záchranným pracím při pohromě vláda na návrh ministra vnitra ČR. Po rozhodnutí vlády o použití armády k záchranným pracím nebo k likvidaci následků pohromy zřídí náčelník

²⁴ § 15 Zákon č. 219/1999 Sb., ze dne 1. prosince 1999, o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

generálního štábu vojenský krizový štáb, který řídí a koordinuje činnost nasazených vojenských útvarů a vojenských zařízení.²⁵

3.2 OBECNÍ POLICIE

Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku, v rámci působnosti obce plní další úkoly, stanovené zákonem nebo zvláštním zákonem. Spolupracuje v rozsahu stanoveném zákonem nebo zvláštním právním předpisem s PČR, státními orgány a orgány územních samosprávných celků. Obecní policie zřízená obcí, která je městem nebo statutárním městem a v hlavním městě Praze se označuje Městská policie.²⁶

Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku;
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití;
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce;
- se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích;
- se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení;
- se podílí na prevenci kriminality v obci;
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci;
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce;
- poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra ČR na požádání údaje o obecní policii.²⁷

²⁵ § 16 a § 17 Zákon č. 219/1999 Sb., ze dne 1. prosince 1999, *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ § 1 Zákon č. 553/1991 Sb., ze dne 6. prosince 1991, *o obecní policii*, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ Tamtéž § 2.

3.3 HAVARIJNÍ, ODBORNÉ, POHOTOVOSTNÍ A JINÉ SLUŽBY

V rámci havarijních a odborných a pohotovostních služeb jsou využívány zejména:

- technické služby obcí a krajů, které zabezpečují infrastrukturu;
- služby v dopravě – služby správců komunikací;
- služby v chemickém průmyslu – pomoc telefonická, porada v místě nehody, praktická pomoc;
- služby v oblasti hospodářství – asanace chemických látek;
- služby v hornictví – báňská záchranná služba.

3.4 NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Neziskové organizace v rámci IZS poskytují např. odbornou či humanitární pomoc.

V rámci ČR jsou nejznámějšími a nejvyhledávanějšími:

- Český červený kříž – pátrací služba a humanitární pomoc;
- Vodní záchranná služba, podílí se zejména na záchraně tonoucích;
- Horská služba, která provádí transport raněných, záchranu a první pomoc, pátrací služba;
- Svaz záchranných brigád kynologů, provádí potřebný výcvik psů a záchranu lidí v postižených oblastech;
- Občanské sdružení ADRA, poskytnutí humanitární pomoci, možnost přepravy osob;
- Armáda spásy, zde je možné využití ubytoven a výdej ošacení a strava postiženým osobám;
- Česká katolická charita – pomoc ve zdravotnictví.

4 POSTAVENÍ A ÚKOLY SPRÁVNÍCH ÚŘADŮ V IZS

Mezi úřady působících v rámci organizace IZS patří:

- Ministerstvo vnitra České republiky;
- Ministerstvo zdravotnictví České republiky;
- Ministerstvo dopravy a spojů České republiky;
- orgány kraje, obce s rozšířenou působností a obce.²⁸

4.1 MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo vnitra ČR plní úkoly v oblasti:

- přípravy na mimořádné události;
- usměrňuje IZS;
- provádí kontrolu a koordinaci poplachových plánů IZS krajů a zpracovává ústřední poplachový plán IZS, který schvaluje ministr vnitra;
- řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí a služeb IZS;
- zpracovává koncepci ochrany obyvatelstva;
- zajišťuje a provozuje jednotný systém varování a vyrozumění;
- organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a pro přípravu složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost.

Ministerstvo vnitra ČR dále organizuje záchrannou a materiální pomoc do zahraničí ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, složkami IZS nebo ústředními správními úřady. Průběžně zajišťuje v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je ČR vázána, funkci kontaktního místa pro vyžádání humanitární pomoci do zahraničí postiženým státem nebo mezinárodní organizací. Tím není dotčena možnost vyžádání humanitární pomoci do zahraničí diplomatickou cestou, nebo oznámení vzniku závažné mimořádné události v zahraničí, která může ohrozit i území ČR.²⁹

²⁸ § 6 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů

²⁹ Tamtéž § 7.

4.2 MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Přesahuje-li mimořádná událost územní obvod kraje, který poskytovatele zdravotnické záchranné služby zřídil, nebo je-li to nutné z odborných nebo kapacitních důvodů a nedohodnou-li se kraje na řešení situace, koordinuje činnost poskytovatele zdravotnické služby a poskytovatele zdravotnické dopravní služby a přepravy pacientů neodkladně péče na vyžádání kraje. Ministerstvo zdravotnictví ČR odpovídá v okruhu své působnosti za výběr a metodické řízení přípravy zdravotnických pracovníků a za výběr prostředků pro mezinárodní operace a poskytování humanitární pomoci do zahraničí.³⁰

4.3 MINISTERSTVO DOPRAVY A SPOJŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo dopravy a spojů ČR zabezpečuje pro potřeby správních úřadů a základních složek IZS celostátní informační systém pro záchranné a likvidační práce v oblasti mobilních zdroj nebezpečí v dopravě. Správní úřady a dopravci jsou povinni Ministerstvo dopravy a spojů ČR poskytnout potřebné podklady a údaje pro účely dopravního informačního systému před každým provedením přepravy nebezpečných věcí v silniční, železniční, letecké a vnitrozemské vodní dopravě. Údaje z dopravního informačního systému se použijí jen pro účely stanovené zákonem.³¹

4.4 ORGÁNY KRAJE, OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ A OBCE

4.4.1 ORGÁNY KRAJE

Orgány kraje zajišťují přípravu na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Krajský úřad při výkonu státní správy:

- organizuje součinnost mezi obecními úřady a obcí s rozšířenou působností a dalšími správními úřady a obcemi v kraji, zejména při zpracování poplachové plánu IZS;

³⁰ § 8 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, *o integrovaném záchranném systému*, ve znění pozdějších předpisů

³¹ Tamtéž § 9.

- usměrňuje IZS na úrovni kraje;
- sjednocuje postupy obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a územních správních úřadů s krajskou působností v oblasti ochrany obyvatelstva;
- zpracovává poplachový plán IZS kraje;
- spolupracuje při zpracování a aktualizaci povodňového plánu kraje;
- uzavírá dohody s příslušným územním celkem sousedního státu, pokud mezinárodní smlouva schválena Parlamentem ČR a vyhlášená ve Sbírce zákonů a ve Sbírce mezinárodních smluv nestanoví jinak.

Pokud zóna havarijního plánování zasahuje území více než jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností vlastního kraje nebo zasahuje na území kraje z území jiného kraje, zpracovává krajský úřad ve spolupráci s dotčenými obecními úřady obcí s rozšířenou působností plán k provádění záchranných a likvidačních prací v okolí zdroje nebezpečí. V případě, že zóna havarijního plánování zasahuje území více krajů, zabezpečuje koordinaci zpracování havarijního plánu a společné řešení mimořádné události krajský úřad, na jehož území se zdroj nebezpečí nachází.³²

Orgánem kraje je hejtman, který organizuje IZS na úrovni kraje, koordinuje a kontroluje přípravu na mimořádné události prováděnou orgány kraje, územními správními úřady s krajskou působností, právníckými a fyzickými osobami, koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vznikl na území kraj a schvaluje havarijní plán kraje, vnější havarijní plán a poplachový plán IZS kraje.³³

Úkoly orgánů kraje plní HZS kraje. Ten pro zabezpečení záchranných a likvidačních prací dále:

- řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí IZS;
- organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a v případě složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost, k tomuto účelu zřizuje vzdělávací zařízení;
- zabezpečuje varování a vyrozumění;

³² § 10 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, *o integrovaném záchranném systému*, ve znění pozdějších předpisů

³³ Tamtéž § 11.

- koordinuje záchranné a likvidační práce a plní úkoly při provádění záchranných a likvidačních prací stanovené Ministerstvem vnitra ČR;
- organizuje a koordinuje humanitární pomoc.³⁴

4.4.2 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Obecní úřad obce s rozšířenou působností při výkonu státní správy zajišťuje připravenou správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností plní HZS kraje, který pro potřebu správních obvodů obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a přípravu záchranných a likvidačních prací plní:

- úkoly při provádění záchranných a likvidačních prací stanovené Ministerstvem vnitra ČR;
- organizuje součinnost mezi obecním úřadem obce s rozšířenou působností a územními správními úřady s působností v jeho správním obvodu a ostatními obcemi;
- zpracovává vnější havarijní plán, pokud to vyplývá ze zvláštního právního předpisu a zóna havarijního plánování nepřesahuje správní obvod obecního úřadu obce s rozšířenou působností.
- spolupracuje při zpracování vnějšího havarijního plánu a při koordinovaném řešení MU s krajským úřadem, pokud zóna havarijního plánování přesahuje území správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností;
- zajišťuje havarijní připravenost stanovenou havarijním plánem kraje a vnějšími havarijními plány a ověřuje ji cvičeními.³⁵

4.4.3 ORGÁNY OBCE

Orgány obce zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva. Starosta obce

³⁴ § 10 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, *o integrovaném záchranném systému*, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ Tamtéž § 12.

zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím, organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce.

Obecní úřad při výkonu státní správy:

- organizuje přípravu obce na mimořádné události;
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS;
- zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím;
- hospodaří s materiálem civilní ochrany;
- poskytuje HZS kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu.

K plnění úkolů při výkonu státní správy je obec oprávněna zřizovat zařízení civilní obrany. Při zřizování těchto zařízení a plnění úkolů ochrany obyvatel jsou orgány obce povinny postupovat podle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů a zvláštního právního předpisu. Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.³⁶

³⁶ § 15 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.

5 OCHRANA OBYVATELSTVA A BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY Z ROKU 2015

Ochrana obyvatelstva je souhrn opatření, která napomáhají k zabezpečení ochrany života a zdraví lidí, majetku a životního prostředí. Úkoly ochrany obyvatelstva plní nejen složky IZS, ale svůj podíl na ní mají také orgány kraje, obce, právnické a podnikající fyzické osoby i samotní občané. Právě občané velmi často zapomínají, že mají spoluodpovědnost za ochranu života a zdraví jak svého, tak svých blízkých.

Je chápána jako kontinuální, nikdy nekončící, proces postavený na zdokonalování schopností a dovedností všech zainteresovaných složek. Cílem je zajistit dostatečnou míru bezpečí pro obyvatele státu a zároveň jim poskytnou dostatečné množství informací a návodů k aktivnímu zapojení se do procesu sebeochrany a vzdělávání. Systém musí být postaven na dostatečném povědomí o úkolech jednotlivých odpovědných orgánů, ale také na posilování principu sebeochrany a vzájemné pomoci. Nedílnou součástí je pak širší zapojení subjektů soukromé sféry a jejich zainteresování do otázek bezpečnosti.³⁷

Lidstvo je po celou dobu své existence ohrožováno celou řadou nebezpečí. Zprvu se jednalo zejména o živelní katastrofy, sociální, náboženské i etnické střety často přerůstající ve válečné konflikty. Později přibýly průmyslové havárie a s rozšiřováním moderních technologií se přidaly hrozby v podobě nezvládnutí nově vyvíjených technologií, jako jsou například jaderná energie, genové manipulace, nanotechnologie nebo informační technologie. S postupující globalizací se ohrožení společnosti zvyšuje zejména s rostoucí snahou o maximalizaci zisku bez ohledu na udržitelný rozvoj území. Spolu s globalizací postupuje ruku v ruce i hrozba terorizmu.

Po vyhodnocení možných dopadů uvedených rizik a hrozeb je patrné, že opatření, která budou snižovat tato nebezpečí a jejich případné následky, jsou vlastně ochranou celé společnosti. Ochranu obyvatelstva je pak možné vnímat jako jeden ze základních pilířů systému bezpečnosti.

³⁷ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 str. 3.

Bezpečnost státu je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, komunity a zabezpečení funkce společnosti, k jehož úspěšnému uplatnění je nezbytné zajistit funkčnost dotčených orgánů státní správy a samosprávy, právnických a podnikajících fyzických osob a rozvíjení procesů a nástrojů, které slouží k posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva.³⁸

Ochrana obyvatelstva je širokou „multiresortní“ disciplínou, kterou není možné vysvětlovat a řešit jen jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva (ve vazbě na Ženevské úmluvy z 12. srpna 1949), ale jako soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a také občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy. Úkoly jednotlivých orgánů jsou nepřenositelné a jejich plnění vyplývá z konkrétních ustanovení právních předpisů. Jako příklad je možné uvést:

- varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva v gesci HZS;
- zabezpečení veřejného pořádku v gesci Policie ČR;
- ochrana života a zdraví obyvatel v gesci Ministerstva zdravotnictví ČR a krajů;
- zvládnutí povodňových rizik v gesci Ministerstva životního prostředí ČR;
- Ministerstva zemědělství ČR a jednotlivých povodňových orgánů;
- zabezpečení fungování státní správy a samosprávy při mimořádné události nebo krizové situaci v gesci jednotlivých orgánů veřejné správy a další.³⁹

Klíčovou rolí při zajišťování vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva hrají bezpečnostní sbory, zejména pak Policie ČR a HZS ČR. Na této roli se podílejí také obecní policie, které přispívají v rozsahu svých zákonných oprávnění k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, a Armáda ČR, jejíž síly a prostředky mohou být využity k posílení Policie ČR a IZS v případě, že se jejich síly ukážou jako nedostatečné. Nezastupitelná je role zdravotnické záchranné služby a zdravotnických zařízení, která zabezpečují poskytování neodkladné zdravotní péče a zajišťování ochrany veřejného zdraví příslušnými orgány. Neopomenutelná je také role orgánů

³⁸ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 str. 3

³⁹ Tamtéž str. 4.

činných v trestním řízení pro zajištění nezávislého a efektivního výkonu trestní spravedlnosti. Pro účinné zajištění vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva je významná rovněž spolupráce s občany, občanskými sdruženími působícími v oblasti bezpečnosti a využití dobrovolnické služby. Podíl na zajištění individuální bezpečnosti mají soukromé bezpečnostní služby, které zajišťují zejména ostrahu a ochranu majetku a osob.⁴⁰

5.1 BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY Z ROKU 2015

Bezpečnostní strategie ČR z roku 2015 je základním dokumentem bezpečnostní politiky ČR, na který navazují další strategie a koncepce. Je vládním dokumentem zpracovaným ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a Parlamentem ČR s cílem hledat nadstranické přístupy k otázkám bezpečnosti. Na jeho tvorbě se rovněž podílela bezpečnostní komunita ČR zahrnující zástupce státní i nestátní sféry.

Základní hodnotový a právní rámec pro tvorbu a uplatňování Bezpečnostní strategie ČR představuje ústavní pořádek ČR, zejména Ústava ČR, Listina základních práv a svobod a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v platném znění. Nedílnou součástí právního rámce jsou zákony navazující na ústavní pořádek ČR a dále spojenecké a další mezinárodní závazky vycházející z členství ČR v Organizaci Severoatlantické smlouvy (NATO), Evropské unii (EU), Organizaci spojených národů (OSN) a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).

Bezpečnostní strategie ČR představuje základní hodnoty, zájmy, přístupy, ambice a nástroje ČR při zajišťování své bezpečnosti:

- východiska bezpečnostní politiky ČR formulují principy, na nichž je bezpečnostní politika ČR založena;
- bezpečnostní zájmy ČR definují životní, strategické a další významné zájmy ČR;

⁴⁰ Bezpečnostní strategie ČR 2015, Praha, únor 2015. str. 22. ISBN 978-80-7441-005-5.

- bezpečnostní prostředí identifikuje nejvýznamnější trendy, faktory a konkrétní hrozby v bezpečnostním prostředí, v němž ČR ochraňuje a prosazuje své zájmy;
- strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR vymezuje přístupy k ochraně bezpečnostních zájmů ČR a specifikuje multilaterální a národní nástroje jejich prosazování, včetně stručného popisu bezpečnostního systému ČR.⁴¹

Bezpečnostní strategie ČR představuje přístupy, nástroje a opatření k zajištění bezpečnosti, obrany a ochrany občanů a státu. Vzhledem k povaze soudobých bezpečnostních výzev již nelze bezpečnostní politiku striktně členit podle dílčích bezpečnostních zájmů. Institucionální a věcné provázání a koordinace nástrojů jsou nezbytné pro efektivní zajištění bezpečnosti ČR.

Bezpečnost ČR je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví, svobody, lidské důstojnosti a majetku. K úspěšnému uplatňování tohoto principu je nezbytné zajišťovat bezpečnost státních institucí včetně jejich plné funkčnosti a rozvíjet procesy a nástroje sloužící k posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Ačkoli je za zajišťování bezpečnosti primárně odpovědná vláda, pro snižování rizik naplnění hrozeb je žádoucí aktivní spolupráce občanů ČR, právnických a fyzických osob a orgánů veřejné správy. Tímto způsobem dochází k posílení celkové odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.⁴²

⁴¹ Bezpečnostní strategie ČR 2015, Praha, únor 2015. str. 5. ISBN 978-80-7441-005-5

⁴² Tamtéž str. 6.

6 ORGANIZACE ZÁCHRANNÝCH A LIKVIDAČNÍCH PRACÍ NA MÍSTĚ ZÁSAHU

Koordinování záchranných a likvidačních prací v místě nasazení složek IZS a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události a řízení součinnosti těchto složek provádí velitel zásahu, který vyhlásí podle závažnosti mimořádné události odpovídající stupeň poplachu podle příslušného poplachového plánu IZS. Pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, je velitelem zásahu velitel jednotky požární ochrany nebo příslušný funkcionář HZS s právem přednostního velení. Pokud na místě zásahu není ustanoven velitel zásahu HZS, řídí součinnost těchto složek velitel nebo vedoucí zasahujících sil a prostředků složky IZS, která v místě zásahu provádí převažující činnost.

Velitel zásahu je při provádění záchranných a likvidačních prací oprávněn:

- zakázat nebo omezit vstup osob na místo zásahu a nařídit, aby místo zásahu opustila osoba, jejíž přítomnost není potřeba, nařídit evakuaci osob, popřípadě stanovit i jiná dočasná omezení k ochraně života, zdraví, majetku a životního prostředí a vyzvat osobu, která se nepodřídí stanoveným omezením, aby prokázala svojí totožnost, tato osoba je povinna výzvě vyhovět;
- nařídit bezodkladné provádění nebo odstraňování staveb, terénních úprav za účelem zmírnění nebo odvrácení rizik vzniklých mimořádnou událostí;
- vyzvat právnické osoby nebo fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci;
- zřídit štáb velitele zásahu jako svůj výkonný orgán a určit náčelníka a členy štábu. Členy štábu jsou zejména velitelé a vedoucí složek IZS. Členy tohoto štábu mohou být dále fyzické osoby a zástupci právnických osob, se kterými složky IZS spolupracují nebo které poskytují osobní nebo věcnou pomoc;
- rozdělit místo zásahu na sektory, popřípadě úseku a stanovit jejich velitele, kterým je oprávněn ukládat úkoly a rozhodovat o přidělování sil a prostředků do podřízenosti velitelů sektorů a úseků.⁴³

⁴³ § 19 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, *o integrovaném záchranném systému*, ve znění pozdějších předpisů.

6.1 KOMUNIKACE SLOŽEK IZS

Při přípravě na mimořádnou událost a při provádění záchranných a likvidačních prací se použije krizová komunikace, krizovou komunikací se rozumí přenos informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi složkami IZS za využití prostředků rozhlasového a datového přenosu informací veřejné telekomunikační sítě i vybrané části neveřejných telekomunikačních sítí.

Ministerstvo vnitra ČR je povinno umožnit orgánům a složkám IZS krizovou komunikace v účelové telekomunikační síti Ministerstva vnitra ČR.⁴⁴

Komunikace složek IZS při MU je komunikace krizová. V IZS je organizována pro potřeby jednotlivých úrovní koordinace mezi složkami, ministerstvy, jinými ústředními správními úřady, správními úřady s krajskou působností nebo s působností ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností, orgány krajů a orgány obcí a u každého z těchto subjektů.

Ke krizové komunikaci slouží:

- účelová telekomunikační síť ministerstva, která zabezpečuje hlasovou a datovou komunikace a připojení hromadné radiokomunikační sítě IZS;
- hromadná radiokomunikační síť IZS provozovaná ministerstvem a její využití k běžnému provozu složek jako jediného radiokomunikačního prostředku se používá tam, kde byl ukončen přechod z radiokomunikačních technologií do hromadné sítě;
- veřejná pevná telekomunikační síť, ve které je spojení jištěno v rámci regulačních opatření uplatněním přednostního spojení;
- veřejná mobilní telekomunikační síť, ve které je spojení jištěno v rámci regulačních opatření uplatněním přednostního spojení;
- prostředky mobilní telekomunikační sítě vyčleněné k zajištění spojení orgánů krizového řízení a obcí;

⁴⁴ § 18 Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, *o integrovaném záchranném systému ČR*, ve znění pozdějších předpisů.

- záložní rádiová síť v přímém režimu na určeném kmitočtu, případně v režimu umožňujícím propojení;
- spojky nebo vytvořená rádiová síť pro tranzitní přenos zprávy, které se použijí při selhání všech technologií;
- mobilní telekomunikační sítě a zařízení, jejichž nasazení může povolit velitel zásahu nebo územně příslušné operační a informační středisko při nedostatečné kapacitě standardně používaných spojovacích prostředků.⁴⁵

⁴⁵ § 29 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS.

7 ZÁSADY KOORDINACE SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU

Koordinací složek IZS při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti.

Koordinace složek spočívá v zajišťování následujících činností:

- vyhodnocení druhu a rozsahu mimořádné události a jí vyvolaných ohrožení za využití výsledků souběžně organizovaného průzkumu;
- uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob na místo zásahu, jejich přítomnost zde není potřebná;
- záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku, popřípadě jejich evakuace;
- poskytnutí neodkladné zdravotní péče zraněným osobám;
- přijetí nezbytných opatření pro ochranu života a zdraví osob ve složkách, které zahrnuje:
 1. rozdělení místa zásahu na zóny s charakteristickým nebezpečím, stanovení odpovídajícího režimu práce a způsobu ochrany života a zdraví sil včetně použití ochranných prostředků;
 2. zohlednění zvláštností místa zásahu při činnosti složek, odpovídajícího režimu jejich práce a odpočinku, konstrukční a dispoziční řešení objektu vlastností přítomných nebo vznikajících látek;
 3. vytvoření týlu, podmínky pro odpočinek sil, stanovení odpovídajícího režimu jejich práce a odpočinku, pokud to velitelé nebo vedoucí složek vyžadují, vytvoření společného materiálního a finančního zabezpečení složek;
 4. přerušování záchranných prací, pokud jsou bezprostředně ohroženy životy a zdraví sil nebo záchrannými pracemi by vznikly závažnější nepříznivé následky než ty, které hrozí vzniklou MU;
- přerušování trvajících příčin vzniku ohrožení vyvolaných mimořádnou událostí, například provizorní opravou, zamezením úniku nebezpečných látek, vyloučením nebo omezením provozu havarovaných událostí;

- omezení ohrožení vyvolané mimořádnou událostí a stabilizace situace v místě zásahu, například hašením požárů, ochlazováním konstrukcí, ohraničením uniklých látek, odstraněním staveb a porostů nebo provedením terénních úprav;
- přijetí odpovídajících opatření v místech, kde se očekávají účinky při předpokládaném šíření mimořádné události;
 1. průzkum šíření MU;
 2. informování nebo varování obyvatelstva na území ve směru šíření MU, která je může ohrozit svými účinky;
 3. evakuaci obyvatelstva, popřípadě též zvířat;
 4. vyhledání zraněných nebo bezprostředně ohrožených osob;
 5. ošetření zraněných osob;
 6. poskytnutí pomoci osobám, které nelze evakuovat;
 7. regulaci volného pohybu osob a dopravy místě zásahu a v jeho okolí;
 8. střežení evakuovaného území a majetku;
- poskytnutí nezbytné humanitární pomoci postiženým osobám;
- poskytnutí neodkladné veterinární péče zraněným zvířatům;
- poskytování nutných informací příbuzných osob, které jsou výrazně postiženy mimořádnou událostí;
- podávání nezbytných informací o mimořádné události a o prováděných záchranných a likvidačních pracích sdělovacím prostředkům a veřejnosti;
- dokumentování údajů a skutečností za účelem zjišťování a objasňování příčin vzniku mimořádné události,
- dokumentování záchranných a likvidačních prací, které obsahuje přehled o nasazených složkách a časový sled prováděných činností.⁴⁶

7.1 JEDNOTLIVÉ ÚROVNĚ KOORDINACE SLOŽEK PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU

Koordinace složek při společném zásahu je prováděna velitelem zásahu v místě nasazení složek a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události na taktické

⁴⁶ § 1 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, *o některých podrobnostech zabezpečení IZS.*

úrovni, operačním a informačním střediskem IZS na operační úrovni nebo starostou obce s rozšířenou působností, hejtmanem a v Praze primátorem hlavního města Prahy nebo Ministerstvem vnitra ČR a ostatními správními úřady v případech stanovených zákonem na strategické úrovni.⁴⁷

7.1.1 KOORDINACE SLOŽEK NA TAKTICKÉ ÚROVNI

Koordinaci složek při společném zásahu v místě zásahu provádí velitel zásahu sám nebo prostřednictvím jím zřízených výkonných orgánů, kterými jsou štáb velitele zásahu, velitelé sektorů a velitelů úseků.

Není-li v místě zásahu zástupce orgánu, jemuž s ohledem na druh mimořádné události přísluší řízení záchranných a likvidačních prací podle zvláštních právních předpisů, zajistí jeho vyrozumění územně příslušné operační středisko IZS. Velitel jednotek požární ochrany řídí záchranné a likvidační práce v místě zásahu do příchodu odpovědného orgánu.⁴⁸

Velitel zásahu:

- na místě organizuje záchranné a likvidační práce s ohledem na zásady koordinace složek a po konzultaci s vedoucími složek stanoví celkový postup provedení záchranných a likvidačních prací, při tom vychází z typové činnosti složek při společném zásahu;
- zajišťuje součinnost mezi jednotlivými vedoucími složek, včetně označení velitele zásahu, náčelníka a členy štábu velitele a vedoucího složky;
- ukládá příkazy vedoucím složek, síly a prostředky složek nadále podléhají vedoucím složek;
- organizuje členění místa zásahu;
- stanovuje v místě zásahu svého nástupce pro případ předání funkce velitele zásahu;

⁴⁷ § 2 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS

⁴⁸ Tamtéž § 3.

- organizuje spojení mezi místem zásahu a územně příslušným operačním a informačním střediskem při předávání informací;
- vyhláší nebo upřesňuje pro místo zásahu odpovídající stupeň poplachu územně příslušného operačního a informačního střediska, a;
- organizuje součinnost složek s ostatními právníky a fyzickými osobami poskytující osobní a věcnou pomoc, se správními úřady, s orgány obcí a jejich organizačními složkami;
- přímo řídí osoby, které určil do funkcí, například náčelníka štábu velitele zásahu, velitele průzkumné skupiny, velitele sektoru, velitele úseku a;
- vedoucí složek, vyjma těch, kteří jsou pod přímým velením velitele sektoru nebo velitele úseku;
- odvolává osobu, kterou určil do funkce, pokud neplní nebo nemůže plnit úkoly, za odvolané jmenuje jejich nástupce po konzultaci a přímým nadřízeným odvolaného v místě zásahu;
- složku, která neplní nebo nemůže plnit svoje úkoly anebo pokud její síly a prostředky nejsou v místě zásahu potřebné.

Změna velitele zásahu se provádí tak, že odstupující velitel zásahu sdělí novému veliteli zásahu informace o situaci, cíli a prioritách postupu složek v místě zásahu a oznámí přímo podřízeným své odstoupení. Není-li účast odstupujícího velitele zásahu možná, nový velitel zásahu převzetí řízení zásahu oznámí sám. Nový velitel zásahu se ujme řízení zásahu prohlášením, že řízení zásahu přebírá a oznámí tuto skutečnost na územně příslušné operační a informační středisko. Zároveň poznamená tuto skutečnost ve zprávě o zásahu.⁴⁹

7.1.2 ORGANIZACE ČLENĚNÍ MÍSTA ZÁSAHU

Velitel zásahu člení místo zásahu podle rozsahu MU, potřeb koordinace záchranných a likvidačních prací organizačně na:

- vnější zónu pro uzavření zásahu;
- nebezpečnou zónu s charakteristickým nebezpečím v místě zásahu;

⁴⁹ § 3 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS.

- nástupní prostor;
- týlový prostor;
- dekontaminační prostor;
- prostor pro poskytnutí zdravotní péče osob postižených MU;
- shromaždiště evakuovaných;
- prostor pro náhradní ustájení evakuovaných nebo zachráněných zvířat, popřípadě též poskytnutí veterinární péče;
- prostor pro umístění a identifikaci oběti;
- prostor předpokládaného šíření MU;
- úsek a sektor, přičemž úsekem se rozumí část místa zásahu, kde složky provádí záchranné a likvidační práce a sektorem se rozumí několik úseků.⁵⁰

7.1.3 KOORDINACE SLOŽEK S OPERAČNÍ ÚROVNÍ

Za obsah, formu a aktuálnost informací odesílaných z místa zásahu na územně příslušné operační a informační středisko odpovídá velitel zásahu. Informace obsahují údaje o:

- situace v místě zásahu;
- času zahájení a ukončení záchranných a likvidačních prací;
- nasazených silách a prostředcích složek, jejich potřebě, popřípadě o potřebě jiné pomoci, údaje o činnosti složek, osobní a věcné pomoci poskytované v místě zásahu;
- vyhlášeném stupni poplachu v místě zásahu;
- změně v obsazení funkce velitele zásahu;
- stavu záchranných a likvidačních prací v místě zásahu;
- zásadní změně situace v místě zásahu včetně zranění nebo usmrcení osob nebo vzniku rozsáhlých škoda;
- odjezdu složek z místa zásahu, a
- významných informacích poskytnutých veřejnosti.

⁵⁰ § 5 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS.

V případě potřeby součinnosti více složek předává ostatní složka informace o vzniku mimořádné události územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku, u kterého je vedena v územně příslušném poplachovém plánu.⁵¹

7.1.4 KOORDINACE SLOŽEK NA STRATEGICKÉ ÚROVNI

Koordinace složek na strategické úrovni se provádí za účelem:

- zapojení sil a prostředků v působnosti ministerstva, ostatních ministerstev, jiných správních úřadů, hejtmanů a starostů obcí s rozšířenou působností v souladu s potřebami záchranných a likvidačních prací, jakož i ochrany obyvatelstva podle ústředního poplachového plánu a poplachového plánu kraje v souladu s vnějšími havarijními plány a havarijním plánem kraje, popřípadě s využitím zahraniční pomoci;
- stanovení priorit záchranných a likvidačních prací při rozsáhlých mimořádných událostech, zejména mezi různými místy zásahu;
- zabezpečení materiálních a finančních podmínek pro činnost složek při provádění záchranných a likvidačních prací, a
- zajištění návaznosti záchranných a likvidačních prací s opatřením pro krizové stavy.⁵²

7.1.5 ZÁSADY SPOLUPRÁCE OPERAČNÍCH STŘEDISEK ZÁKLADNÍCH SLOŽEK IZS

Operační středisko základní složky vyhodnotí tísňové volání, které je mu doručeno, a pokud:

- řešení MU náleží do jeho věcné působnosti, vyžádá si v případě potřeby spolupráci další základní složky IZS prostřednictvím operačního střediska, nebo;
- řešení MU nenáleží do jeho věcné nebo místní příslušnosti, předá přijaté informace operačnímu středisku základní složky, které je v řešení MU příslušné, pokud řešení MU vyžaduje součinnost několika složek, předá přijaté informace

⁵¹ § 6 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, *o některých podrobnostech zabezpečení IZS*

⁵² Tamtéž § 7.

také územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku, jehož prostřednictvím se vyžaduje součinnost těchto složek.

Základní složky jsou informovány o nebezpečích vzniku MU prostřednictvím operačních a informačních středisek. Je-li to nutné pro provádění záchranných a likvidačních prací, operační a informační střediska informují o nebezpečích vzniku MU určené osoby dotčených správních úřadů s krajskou působností nebo s působností ve správním obvodu obcí s rozšířenou působností, osoby z určených obcí, PO a FO určené havarijním plánem kraje. Operační a informační střediska si vyměňují informace s operačními středisky základních složek pro zpracování dokumentace IZS a informace pro vzájemnou spolupráci.⁵³

7.2 DOKUMENTACE SLOŽEK IZS, ZPŮSOB JEJÍHO ZPRACOVÁNÍ, STUPNĚ POPLACHU IZS

7.2.1 DOKUMENTACE SLOŽEK IZS

Dokumentaci složek IZS tvoří:

- havarijní plán kraje a vnější havarijní plán;
- dohoda o poskytnutí pomoci;
- dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy;
- dokumentace o společných školeních, instruktáží a cvičení složek;
- typové činnosti složek při společném zásahu, a
- územně příslušných poplachový plán, kterým je ústřední poplachový plán IZS nebo poplachový plán IZS kraje.

Generální ředitelství HZS zpracovává a vede dokumentaci IZS a ústřední poplachový plán. HZS kraje zpracovává a vede dokumentaci IZS a poplachový plán Kraje. Pokud některé dokumenty obsahují zvláštní nebo utajované skutečnosti, dělí se

⁵³ § 13 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS.

dokumentace IZS do ucelených samostatných částí, oddílů nebo kapitol takovým způsobem, aby byla chráněna jen příslušná část se zvláštní nebo utajovanou skutečností⁵⁴

7.2.2 HAVARIJNÍ PLÁN KRAJE

Havarijní plán kraje se zpracovává pro řešení MU, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu.

Havarijní plán kraje zpracovává HZS kraje za použití:

- analýzy vzniku MU a z tohoto vyplývající ohrožení území kraje;
- podkladů poskytnutých PO a FO;
- podkladů poskytnutých dotčenými správními úřady, obecními úřady, jednotlivými složkami a ve spolupráci s nimi.

Havarijní plán kraje se zpracovává v minimálně dvou vyhotoveních. Jedno vyhotovení havarijního plánu kraje se ukládá jako součást krizového plánu kraje pro jednání bezpečnostní rady kraje a KŠ kraje, druhé vyhotovení se ukládá na operačním a informačním středisku kraje. HZS kraje předá složkám, správním úřadům a obcím, které plní úkoly z havarijního plánu kraje, výpisy z havarijního plánu kraje pro rozpracování jejich činnosti pro případ vzniku MU.⁵⁵

7.2.3 DOKUMENTACE O SPOLEČNÝCH ZÁCHRANNÝCH A LIKVIDAČNÍCH PRACÍCH

Složky zpracovávají vlastní dokumentaci o záchranných a likvidačních pracích, které prováděly v prvním nebo druhé stupni poplachu vyhlášeném pro místo zásahu. Velitel zásahu zpracovává zprávu o zásahu v případě vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu pro místo zásahu. Tuto předá HZS kraje do 14 dnů od ukončení zásahu. Pokud je velitelem zásahu velitel jednotky požární ochrany, je považována za zprávu o zásahu jím zpracovávaná zpráva o zásahu.

⁵⁴ § 14 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS

⁵⁵ Tamtéž § 25.

HZS kraje zpracovává zprávu o zásahu v případě vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu pro určité území, které je postižené MU, a je-li na tomto území více jak jedno místo zásahu. Předává ji hejtmanovi nebo starostovi obce s rozšířenou působností, pokud záchranné a likvidační práce koordinovali.

Zpráva o zásahu obsahuje údaje o vzniku MU, prováděných záchranných a likvidačních pracích, použitých silách, prostředcích, postupu složek v místě zásahu, následcích MU, velikosti škod a uchráněných hodnot, počtu usmrcených a zraněných osob, počtu záchranných nebo evakuovaných osob, údaje o poskytnuté osobní a věčné pomoci a grafické znázornění místa zásahu.

HZS zpracovává statistiku o mimořádných událostech spojených se společnými záchrannými a likvidačními pracemi složek tak, aby statistické výstupy byly využitelné pro analýzy MU nebo pro potřeby obnovy území postiženého MU, popřípadě i jiné analytické potřeby složek nebo právnických a fyzických osob.⁵⁶

7.2.4 DOKUMENTACE O SPOLEČNÝCH ŠKOLENÍCH, INSTRUKTÁŽÍCH A O CVIČENÍ SLOŽEK IZS

Dokumentace o společných školeních, instruktáží složek IZS obsahuje téma a datum odborné přípravy, seznam a podpisy osob, které se jí účastnily, jména, příjmení a podpisy osob, které odbornou přípravu provedly. Dokumentace o cvičení složek IZS obsahuje zejména cíl, námět a účel cvičení, jméno a příjmení osoby, která je zodpovědná za organizaci cvičení, seznam zúčastněných složek a předpokládaných postup při provedení cvičení s časovými údaji. Uvedenou dokumentaci zpracovává HZS kraje nebo generální ředitelství HZS. Dokumentace o cvičení schvaluje před jeho provedením ten, kdo je oprávněn nařídit prověřovací cvičení nebo taktické cvičení. Po provedení cvičení je dokumentace o cvičení doplněna o vyhodnocení cvičení a o přijaté závěry. Dokumentace o společné odborné přípravě a o cvičení složek IZS se ukládá u jejího zpracovatele po dobu 5 let.⁵⁷

⁵⁶ § 16 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS

⁵⁷ Tamtéž § 17.

7.2.5 ÚZEMNĚ PŘÍSLUŠNÝ POPLACHOVÝ PLÁN IZS

Územně příslušný poplachový plán IZS je uložen na územně příslušném operačním a informacím středisku a obsahuje:

- spojení na základní a ostatní složky;
- přehled sil a prostředků ostatních složek, včetně přehledu sil a prostředků pro potřeby záchranných a likvidačních prací na základě smluvních vztahů s fyzickými nebo právními osobami, jakož i způsobu a rozsahu jejich povolávání v závislosti na stupních poplachu, v přehledu sil a prostředků jsou zahrnuty také ty, které obec s rozšířenou působností, kraj nebo státu může využít na základě platných mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů nebo Sbírce mezinárodních smluv, nebo na základě jiných dohod;
- způsob povolávání a vyrozumívání vedoucích složek členů KŠ, právnických osob a podnikajících fyzických osob zahrnutých do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu.⁵⁸

Ústřední poplachový plán IZS se použije při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací generálním ředitelstvím HZS. Poplachový plán kraje se použije, pokud je vyžadována pomoc a pokud koordinaci záchranných a likvidačních prací provádí na krajské úrovni HZS kraje nebo hejtman. Poplachový plán kraje se použije, pokud je vyžadována pomoc a pokud koordinaci záchranných a likvidačních prací provádí na úrovni obce s rozšířenou působností HZS kraje nebo starosta obce s rozšířenou působností v případech stanovených zákonem nebo pokud jsou záchranné a likvidační práce koordinovány v místě zásahu velitelem zásahu.⁵⁹

7.3 STUPNĚ POPLACHU IZS

Stupeň poplachu předurčuje potřebu sil a prostředků pro záchranné a likvidačních práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události a také na úrovni koordinace

⁵⁸ § 19 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS

⁵⁹ Tamtéž § 19.

složek při společném zásahu. V rámci IZS se vyhláší čtyři stupně poplachu. Čtvrtý stupeň, který je označen jako zvláštní, je stupněm nejvyšším. Potřebný stupeň poplachu vyhláší pro jedno místo zásahu velitel zásahu nebo operační a informační středisko při prvotním povolávání složek na místo zásahu. Operační a informační středisko může vyhlásit stupeň poplachu pro určité území postižené mimořádnou událostí, pokud je na něm více jak jedno místo zásahu.⁶⁰

První stupeň poplachu je vyhlášován v případě:

- mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby, jednotlivý objekt nebo jeho část, s výjimkou objektu, kde jsou složité podmínky pro zásah, jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy nebo plochy o území do 500 m², nebo
- záchranné a likvidační práce provádění základní složky, které není nutno při společném zásahu nepřetržitě koordinovat.⁶¹

Druhý stupeň poplachu je vyhlášován v případě:

- mimořádná událost ohrožuje nejvýše 100 osob, více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m²;
- záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky z kraje, kde mimořádná událost probíhá, nebo
- je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu.⁶²

Třetí stupeň poplachu je vyhlášován v případě:

- mimořádná událost ohrožuje více jak 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1 km², povodí řek, produktovody, jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě, nebo

⁶⁰ § 20 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS

⁶¹ Tamtéž § 21

⁶² Tamtéž § 22.

- záchranné a likvidační práce provádění základní a ostatní složky nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů, nebo
- je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky;
- na základě rozhodnutí řídicího důstojníka HZS kraje oznamuje operační a informační středisko kraje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě žádosti velitele zásahu se oznamuje vyhlášení třetího stupně poplachu poplachového plánu kraje obce s rozšířenou působností.⁶³

Zvláštní stupeň poplachu je vyhlášen v případě:

- mimořádná událost ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy území nad 1 km²;
- záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky včetně využití sil a prostředků z jiných krajů, popřípadě je nutno použít pomoc nebo zahraniční pomoci;
- je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, nebo
- společný zásah složek vyžaduje koordinaci na strategické úrovni.

Vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje oznamuje operační a informační středisko kraje hejtmanovi. Stejným způsobem nebo na základě rozhodnutí velitele zásahu se vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje oznamuje starostovi dotčené obce s rozšířenou působností.

Po vyhlášení zvláštního stupně poplachu poplachového plánu kraje operační a informační středisko kraje povolává a nasazuje síly a prostředky z kraje, koordinuje pomoc se sousedními kraji a informuje o vyhlášení zvláštního stupně poplachu

⁶³ § 23 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS.

poplachového plánu kraje generální ředitelství. Obdobným způsobem koordinuje pomoc operační a informační středisko generálního ředitelství.⁶⁴

⁶⁴ § 24 Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS.

8 ORGANIZACE SLOŽEK ISZ POVODNĚ 2013

V rámci praktického představení fungování složek IZS při MU při společném zásahu je v této kapitole uveden případ jedné MU a to povodně 2013.

V roce 2013 došlo v lokalitě správního obvodu obce s rozšířenou působností Kralupy nad Vltavou k MU, týkající se nenadálé povodně. Tato nenadálá povodeň zasáhla nejen území města Kralupy nad Vltavou, ale velkou měrou i další obce spadající pod Krajský úřad Středočeského kraje. Samotná MU nastala v den 2. června 2013, kdy byl krizovým štábem Středočeského kraje vyhlášen stav nouze a dále pak krizovým štábem (dále jen „KŠ“) obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) a povodňovou komisí 3 stupeň povodňové aktivity z důvodu rychle stoupající hladiny toku Vltavy, která protéká středem města. V rámci této MU byl svolán KŠ, jehož důležitými a neopomenutelnými členy byly rovněž zástupci IZS, jako ředitel HZS ČR v rámci Středočeského kraje a velitel místní jednotky HZS ČR, dále pak ředitel Městské policie (dále jen „MP“) Kralupy nad Vltavou a samozřejmě vedoucí oddělení PČR. Dalšími členy KŠ byl samozřejmě starosta města, jeho místostarostové, rovněž tak velitel jednotky dobrovolných hasičů. V rámci řízení KŠ byly prováděny opakované a v případě stanoveného 3 stupně povodňové aktivity pravidelná jednání, která byla v počátku povodní prováděna v časových horizontech dvou hodin. Na těchto jednáních byla rozebírána momentální situace v jednotlivých lokalitách postižených oblastí a udávány úkoly jednotlivým složkám IZS a kladen důraz na včasné a jasné vyrozumívání o zjištěných stavech hladiny řeky či způsobených škodách.

Jednotlivé složky IZS byly o stavu hladiny řeky a možných nových událostí průběžně informovány po provedených zasedáních KŠ. Informace byly předávány prostřednictvím členů KŠ. Veškeré nové poznatky byly mezi jednotlivými zasedáními KŠ zasílány prostřednictvím SMS (krátká textová zpráva) všem členům KŠ, kteří pak měli možnost na jednotlivé informace reagovat nasazením většího počtu sil a prostředků a vysílání na zasažená místa.

V rámci této mimořádné události bylo využito několik složek HZS ČR, dále pak rovněž PČR a dalších složek IZS, jmenovitě MP Kralupy nad Vltavou, dobrovolní hasiči města a jeho jednotlivých částí, drážní hasiči a dále pak složky, které v rámci IZS

poskytly svou pomoc. Jednalo se o složky PČR, HZS ČR mimo území Kralupy nad Vltavou, okresu Mělník, ale i Středočeského kraje jako celku. Byly zde nasazeny složky z Moravy i jiných krajů republiky.

V rámci povodně 2013 bylo provedeno několik nutných evakuací obyvatel, kdy se jednalo o např. panelové domy, léčebnu dlouhodobě nemocných či dům s pečovatelskou službou a dále několik bytových domů v nejpostiženější části města Kralupy nad Vltavou a rovněž i několik rodinných domů, umístěných v bezprostřední blízkosti toku řeky Vltavy. V rámci těchto evakuací byla třeba značná a v neposlední řadě rychlá a přesná koordinace všech složek IZS, kdy bylo v nejtěžších dnech povodní nasazeno až 150 policistů, vozidlo s termovizí, dále nejméně 10 jednotek HZS ČR, ale i dobrovolných hasičů a několik příslušníků Armády ČR. V rámci evakuací bylo prostřednictvím IZS evakuováno bezmála 10 000 lidí, kdy se v pomoci s ubytováním a poskytnutím nejzákladnějších potřeb zapojili další členové IZS a to zejména neziskové organizace. Těmito organizacemi byly poskytnuty např. deky, lůžka umístěná v tělocvičnách a dalších prostorách, kam byli evakuovaní umístěni. Dále byla poskytována pitná voda a v neposlední řadě i poskytnuto stravování. Evakuace byla prováděna zejména složkami IZS PČR a HZS ČR, ale v této byla poskytována součinnost i s Krajským úřadem Středočeského kraje.

Při organizaci jednotlivých složek IZS byla prostřednictvím jednotlivých operačních středisek, ať už operačního střediska PČR, HZS ČR či ZZS ČR vedena komunikace a samotná organizace v rámci jednotné komunikace mezi ISZ prostřednictvím radiokomunikace, přes kterou byly jednotlivé složky v případě nutnosti vysílány k jednotlivým událostem. Přes radiokomunikaci byly řešeny např. i případy, kdy docházelo ke zkreslování informací prostřednictvím televizních zpravodajství či zpravodajství uváděných prostřednictvím rádií např. rádia Impuls, které po celou dobu povodní předávalo posluchačům nepravdivé informace o stavu silniční dopravy. V místě byla zabezpečována bezpečnost silniční dopravy, když z důvodu přemostění nad řekou Vltavou v centru města byl uzavřen most pro motorovou dopravu, dále pak byla odkláněna doprava z důvodu zaplavení hlavních silnic mezi jednotlivými obcemi. V rámci působnosti HZS ČR bylo prováděno odčerpávání vody ze zaplavených domů či přeprava a evakuace na člunech HZS ČR.

Veškerá organizace všech jednotlivých složek IZS byla ukončena vyhlášením 1 stupně povodňové aktivity, které voda dosáhla dne 12. června 2013, kdy byl rovněž odvolán stav nouze.

9 ANALÝZA FUNGOVÁNÍ IZS A ZVÁŽENÍ ÚPRAV DE LEGE FERENDA

V rámci IZS při jejich zásazích v nastalých MU lze konstatovat, že se IZS skutečně stal velmi důležitou součástí ochrany života, zdraví a majetku občanů ČR.

Od vytvoření první legislativní úpravy k fungování IZS proběhla její samotná organizace velkými změnami, jak už organizačními, tak v neposlední řadě samozřejmě i změnami prostředků, které jsou při řešení MU využívány a rovněž i komunikace mezi jednotlivými složkami při KS.

Mezi nejdůležitější úpravy v rámci IZS bylo třeba vytvoření spolehlivé a efektivní komunikace při KS, aby bylo možno zajistit co nejrychlejší přístup IZS při záchranných pracích a poskytování první pomoci. Z tohoto důvodu byly vytvořené datové komunikační sítě, které zabezpečují přesné a rychlé předávání informací mezi jednotlivými složkami IZS. Byla a nadále jsou vytvářena nová operační střediska, která jsou schopna získané informace efektivněji a rychleji předávat k příslušné složce IZS. Dříve koordinace složek IZS v rámci komunikace neprobíhala tak snadně a efektivně, jako dnes. Komunikace probíhala zejména telefonicky a předávání informací bylo tedy pomalejší a vysílání složek IZS méně efektivní. Proto byla vytvořena datová síť PEGAS, která umožňuje komunikaci v rámci jednotlivých složek IZS. Dnes, pokud je přijato např. operačním střediskem PČR tísňové volání, které se týká i HZS je možné prostřednictvím komunikační datové sítě PEGAS, vyslat na místo i HZS. Tedy je zřejmé, že současné komunikační sítě jsou rychlejší, co se týká přenosu informací a samozřejmě i efektivnější, co se týká vysílání jednotlivých složek IZS.

V době přístupu ČR do evropské unie, musela být na našem území vytvořena a zprovozněna tísňová linka 112. Tuto tísňovou linku je možné použít z 15 zemí Evropy. Provoz této tísňové linky v rámci ČR zabezpečuje HZS. Tato tísňová linka vytvořila efektivnější koordinace všech složek IZS, neboť operátor, který přijímá tísňové volání, toto vyhodnotí a poté může vyslat na místo všechny složky IZS nebo pouze jedinou složku, které zásah dle situace patří.

V rámci fungování IZS nejde pouze o komunikaci, která je však v případě předávání informací velmi zásadní, ale jde samozřejmě i o koordinaci na místě zásahu. Nelze říci, že před legislativní úpravou zákonem o IZS by jednotlivé složky či koordinace těchto složek nefungovala, ale až zákon o IZS dal fungování těchto složek nějaký absolutní řád, kterým se jednotlivé složky IZS řídí. Zásadní změnou je organizace na místě zásahu, kdy je jasný velitel zásahu, který má pravomoci rozdávat úkoly jednotlivým složkám IZS, rozhoduje o jednotlivých pracích na místě události a v neposlední řadě může vykázat z místa události osoby, které tam nemají co dělat.

Fungování IZS bylo od doby prvních legislativních úprav již několikrát výrazně zkoušeno a to zejména při velkých MU, kterými byly např. rozsáhlé povodně v roce 2002, dále např. nehoda autobusu u Nažidel či velká vlaková nehoda u Studénky. Všechny tyto MU posunuly fungování IZS kupředu. Od prvních povodní roku 2002 pro zefektivnění spolupráce mezi složkami IZS jsou prováděna různá cvičení, ať už na samostatných územích jednotlivých krajů, tak samozřejmě i v rámci celorepublikového IZS. Jsou simulovány různé MU, jako jsou živelné katastrofy nebo velké dopravní nehody s velkými počty zraněných účastníků, únik chemikálií převážených nákladním vozidlem nebo velké evakuace osob při požárech panelových domů. Cvičení jsou prováděna prakticky každý měsíc z roku, kdy jsou vždy zaměřena na jinou MU, aby se podařilo efektivně složky IZS na tyto situace připravit.

Tato cvičení a samozřejmě i skutečné MU značně podpořili i rozvoj techniky, která je IZS při MU využívána. U této techniky můžeme zejména zmínit vozidlo ZZS „Golem“, který je využíván při MU s velkým počtem zraněných osob k ošetření přímo na místě MU nebo velký posun ve vybavení HZS a to zejména novými a kvalitnějšími hasičskými vozidly k použití při hašení požárů, různé druhy plošin nebo žebříků či techniky používané při pomoci u dopravních nehod a v neposlední řadě i vybavení PČR novými vozidly s kvalitnější výbavou. V neposlední řadě můžeme zmínit i zvyšování počtu zaměstnanců jednotlivých složek IZS.

Jak bylo uvedeno, dříve byla komunikace složek IZS na špatné úrovni, byla však provedena optimalizace a komunikace je v současné době prováděna rychleji, efektivněji a jednodušeji. Chyběla spousta funkční techniky a potřebného vybavení, kdy v souvislosti s tímto byla provedena obnova vozového parku, jak v případě HZS, tak i

v případě ZZS a PČR, které probíhají prakticky každoročně v závislosti na situaci, které ovlivňují bezpečnost a zdraví občanů. A dále pak jsou rozšiřovány řady jednotlivých složek IZS. Jsou prováděna potřebná cvičení, která zvyšují úroveň, rychlost a efektivnost zásahů IZS. Rovněž je zvyšována kvalifikace zaměstnanců složek IZS ať už prováděnými cvičeními nebo různými školeními a rekvalifikacemi.

IZS za dobu svého fungování rovněž zlepšila komunikaci s obyvatelstvem a dále byla zlepšena i informovanost obyvatel o prováděných cvičeních MU ve městech či obcích. IZS dále zvyšuje bezpečnost obyvatel tím, že poskytuje kurzy sebeobranu či kurzy poskytování první pomoci.

Po zhodnocení všech uvedených informací lze jednoznačně uvést, že IZS funguje v současné době na velmi dobré úrovni, která má stále stoupající tendenci, neboť na jeho fungování jsou v posledních letech uvolňovány větší finanční částky.

Co se týká úprav de lege ferenda v rámci IZS je třeba uvést, že v současné době je třeba reagovat na stávající problémy, které jsou spojené zejména se značnou vlnou migrace, která je celosvětovým problémem, kdy počty migrujících dle současných zpráv budou v dalších letech jistě pokračovat a je možné, že v mnohem větší míře než doposud a samozřejmě i změnou projevů počasí, které se v následujících letech budou jistě zvyrazňovat, větší sucha, větší a silnější povodně, větší a silnější větry v neposlední řadě nedostatek vody. Nezbytná je zejména další úprava v rámci koordinaci složek IZS zejména při nárůstu přicházejících migrantů, jak při prvotním kontaktu, kterou je kontrola ať už složkami PČR, či při kontrole zdravotní, ze strany ZZS nebo při potřebné přepravě složkami HZS, které jsou schopny poskytnout např. autobusy, nebo při poskytování pomoci další potřebnou složkou IZS v případě ohrožení státu Armáda ČR.

ZÁVĚR

V bakalářské práci jsou podrobně charakterizovány základní složky IZS, kterými jsou PČR, HZS ČR, ZZS a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje a rovněž jsou zde rozebrány i další složky IZS, mezi které řadíme síly a prostředky Armády ČR, Obecní či Městskou policii, havarijní služby a neziskové organizace, které jsou nedílnou součástí IZS při řešení MU a záchranných a likvidačních pracích. Jsou zde charakterizovány jejich úkoly a povinnosti v rámci samostatného působení a rovněž v rámci spolupráce na úseku IZS. Je zde samozřejmě zmíněn důvod vzniku IZS v rámci systému ochrany obyvatelstva.

V práci definujeme i jednotlivé právní normy, které legislativně upravují úkoly a povinnosti složek IZS, mezi které zejména patří zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů. Jsou zde rovněž uvedeny úkoly, povinnosti a postavení příslušných správních orgánů, jednotlivých ministerstev i ostatních složek IZS. Současně je v práci definována organizace IZS při záchranných a likvidačních pracích při společném zásahu při MU na jednotlivých úrovních, kde je proveden popis této koordinace na strategické, operační či taktické úrovni, které samozřejmě obsahují i komunikaci složek IZS.

Práce dále rozebírá koncepci ochrany obyvatelstva ČR do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a dále je zde rovněž nastíněna bezpečnostní strategie ČR z roku 2015, kdy složky IZS jsou v současné době nedílnou součástí na úseku bezpečnosti a ochrany obyvatelstva ČR.

Další součástí práce je i podrobný popis jednotlivých stupňů poplachů IZS, které jsou v rámci jednotlivých MU vyhlášovány příslušnými orgány. Dále je zde zmíněna dokumentace složek IZS v rámci společných školeních, cvičeníh a v neposlední řadě, jsou zde popsány i havarijní či poplachové plány.

V rámci praktické části práce, je zde rozebrána konkrétní MU, kterou byly povodně z roku 2013, které vznikly prakticky na celém území České republiky, kdy bylo rovněž zasaženo území Středočeského kraje, jmenovitě území města Kralupy nad Vltavou. Kdy je zde uvedena konkrétní koordinace složek IZS, které při MU v místě spolupracovali,

zejména při evakuaci osob, zajištění veřejného pořádku na území města a samozřejmě i při řízení provozu na pozemních komunikacích.

Na závěr práce je provedena analýza fungování IZS, ve které jsou uvedeny změny, kterými organizace IZS od jejího vzniku prošla. Je zde zmiňována zejména lepší komunikace mezi jednotlivými složkami IZS či komunikace s občany ČR v případě telefonického oznámení. Kdy na této úrovni byly provedeny značné změny v rámci operačních středisek jednotlivých členů IZS.

V bakalářské práci byly dle prvotního cíle představeny všechny základní i další složky IZS i další orgány, které v rámci IZS figurují při řešení MU a KS. Dále byla v práci provedena analýza fungování tohoto systému, kterou bylo prokázáno, že systém je v současné době na výborné úrovni a jeho funkčnost byla za posledních několik let prověřena několika mimořádnými událostmi.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

Bezpečnostní strategie ČR 2015, Praha, únor 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, GŘ HZS ČR. Praha 2013.

Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 328/2001 Sb., ze dne 5. září 2001, o některých podrobnostech zabezpečení IZS. 2001.

Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 246/2001 Sb., ze dne 22. června 2001, o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru. 2001.

Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 247/2001 Sb., ze dne 22. června 2001, o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. 2001.

ŠENOVSKEJ, M. a Z. HANUŠKA. Organizace požární ochrany a IZS. 3. vyd. Ostrava, 2006. ISBN 80-86634-03-5.

Zákon č. 553/1991 Sb., ze dne 6. prosince 1991, o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. IN: Sbírka zákonů Československa. 1991.

Zákon č. 219/1999 Sb., ze dne 1. prosince 1999, o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů. IN: Sbírka zákonů České republiky. 2011.

Zákon č. 374/2011 Sb., ze dne 6. listopadu 2011, o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů. IN: Sbírka zákonů České republiky. 2011.

Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17. července 2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. IN: Sbírka zákonů České republiky. 2008.

Zákon č. 133/1985 Sb., ze dne 17. prosince 1985, o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. IN: Sbírka zákonů Československa. 1985.

Zákon č. 320/2015 Sb., ze dne 11. listopadu 2015, o hasičském záchranném sboru České republiky, ve znění pozdějších předpisů. IN: Sbírka zákonů České republiky. 2015.

Zákon č. 239/2000 Sb., ze dne 28. června 2000, o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. IN: Sbírka zákonů České republiky. 2000.

SEZNAM ZKRATEK

- ČR - Česká republika
- HZS - Hasičský záchranný sbor
- IZS - Integrovaný záchranný systém
- KŘ - Krizové řízení
- KŠ - Krizový štáb
- KS - Krizová situace
- MU - Mimořádná událost
- MV - Ministerstvo vnitra
- MF - Ministerstvo financí
- ORP - Obec s rozšířenou působností
- PČR - Policie České republiky
- PO - Požární ochrana
- ZZS - Zdravotnická záchranná služba

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Klára Veselá

Obor: bezpečnostní studia

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Organizace integrovaného záchranného systému v České republice

Rok: 2017

Počet stran textu bez příloh: 62

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 13

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 0

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek